

De ErBo-regeling is gemoderniseerd

Het was eind 2014 nog even spannend of de Erkenningregeling Bosaannemers (ErBo) wel zou blijven bestaan. Het Boschap werd opgeheven en dit bedrijfschap verzorgde altijd de regeling. De Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE) en de Algemene Vereniging Inlands Hout (AVIH) zochten elkaar op en besloten de ErBo voort te zetten. Met ingang van 1 januari 2016 is de regeling gemoderniseerd.

— Geert van Duinhoven (redactie)

> Het is al jaren een begrip in de boswereld: de ErBo-certificering. Met een certificaat laten bosaannemers zien dat ze veilig werken en zorg hebben voor milieu en werknemers. Voor opdrachtgevers natuurlijk een mooi instrument omdat ze met een ErBo-gecertificeerd bedrijf geen 'prutters' in het bos halen. Voor de aannemers is het een mooi instrument om zich te kunnen onderscheiden. Omdat het Boschap op hield te bestaan, hebben de bos- en natuurterreineigenaren (VBNE) en de houtexploitanten (AVIH) samen een stichting opgericht die sinds 1 januari 2015 de ErBo uitvoert. Het eerste jaar onder de nieuwe stichting SKBNL (Stichting Kwaliteit Bos-, Natuur- Landschaps-werk) waren de eisen voor een ErBo-certificaat nog niet aangepast. Sinds 1 januari 2016 gelden wel enkele nieuwe regels en voorwaarden voor een certificaat. De nieuwe regeling is tot stand gekomen met hulp van de aanwezige kennis bij opdrachtgevers, opdrachtnemers, deskundigen

waaronder de certificeerders. Het bestuur van SKBNL heeft de nieuwe regeling vastgesteld.

Controles

Harald van den Akker is behalve beheerder bij Natuurmonumenten in de Achterhoek, ook voorzitter van de Commissie van Deskundigen die de ErBo begeleidt. Volgens hem was het tijd om de ErBo te moderniseren. Belangrijk punt is dat de nodige voorwaarden en regels in de praktijk nauwelijks te controleren of overbodig waren. "Tot vorig jaar was het bijvoorbeeld verplicht om op alle rijdende voertuigen een ErBo-sticker te hebben. Maar ja, waar doe je dat voor? We hopen dat de ErBo-leden er trots op zijn dat ze gecertificeerd zijn. Als ze dat niet naar buiten toe willen laten zien, en dus geen stickers hebben, is dat eigenlijk hun zaak. Dus de stickers zijn niet meer verplicht. In de regels stond ook dat de aannemers Aspen-

benzine moeten gebruiken omdat dat beter is voor het milieu. In de praktijk kun je echter niet controleren of een bedrijf dat daadwerkelijk gebruikt. Ook daarvan hebben we gezegd dat je dit dan net zo goed niet als eis kunt stellen. En de eis van 30.000 euro jaaromzet hebben we geschrapt. Je sluit daar immers een groep ondernemers mee uit, startende bijvoorbeeld, zonder dat je naar de kwaliteiten van die bedrijven kijkt. Dus een overbodige voorwaarde. Op deze manier zijn we het hele ErBo-handboek gaan doorpluizen en hebben we per onderdeel besproken wat nut en noodzaak is. Waar nodig hebben we ook de formuleringen aangepast."

Aangepaste machines

Uiteindelijk is het volgens Van den Akker een certificaat geworden dat meer op de praktijk is gestoeld en realistischer is in de gestelde eisen. Een

foto's Hans van den Bos, Bosbeeld

*Harald van den Akker:
“Het gaat er om dat een aannemer kan aantonen dat zijn mensen veilig met de motorzaag om kunnen gaan of veilig met de harvester kunnen werken en dat kun kennis up-to-date is.”*

mooi voorbeeld daarin is ook de machinebouw. Aannemers willen nog wel eens eigen aanpassingen doen aan de machines om ze geschikt te maken voor het specialistische boswerk. Maar een aangepaste machine voldoet daarmee niet altijd meer aan alle technische eisen waar zo'n machine aan moet voldoen, vaak alleen al vanwege het feit de machine niet meer origineel is. Van den Akker: “We stellen nu als eis dat het werk en de machine veilig moeten zijn. En dan maakt het ons niet zo veel uit hoe iemand daar voor zorgt. Opleiding van werknemers is en blijft belangrijk. Daarbij gaat het niet om strenge eisen aan een specifieke opleiding die iemand gehad heeft. Het gaat er om dat een aannemer kan aantonen dat zijn mensen veilig met de motorzaag om kunnen gaan of veilig met de harvester kunnen werken en dat kun kennis up-to-date is. En in het verlengde daarvan hebben we alle wettelijke eisen uit het

ErBo-handboek gehaald. Het gaat in de ErBo om bovenwettelijke eisen waarmee je je als bedrijf kan onderscheiden. Voorheen moesten deelnemers zich aan de Flora- en Faunawet houden. Dat is natuurlijk raar: Je vraagt de chauffeur van de vrachtwagen die het hout komt ophalen ook niet of hij een rijbewijs heeft.”

Werkplan

Op tal van onderdelen zijn regels aangepast. Een wat uitgebreidere verandering is de verplichting van een werkplan. Bij een klus van meer dan vijfduizend euro moet de opdrachtnemer een werkplan hebben waar alle gemaakte afspraken over de klus staan. Van den Akker: “Dit is nu echt een onderwerp waar het in de praktijk vaak fout ging en dat we nu op deze manier proberen op te lossen. Een aannemer ging aan de hand van de offerte en de opdracht brief aan het werk. Maar tus-

sentijds kan er van alles gebeuren en worden er tussentijdse afspraken gemaakt met de opdrachtgever. En dan wordt zo'n kraanmachinist ziek of moet even naar een andere klus en de vervanger weet niets van de aanvullende afspraken. Of er is alleen maar afgesproken wanneer de aannemer mag beginnen met de klus, maar er is niets gezegd over wanneer het af zou moeten zijn. Dat soort gebrek aan communicatie wekt irritaties en die willen we op deze manier zien te voorkomen."

Efficiëntere controles

Kees Weijtmans zit namens de bosaannemers in de Commissie van Deskundigen. Hij beaamt dat het ontbreken van een werkplan nog wel eens tot ergenissen heeft geleid en is dus blij met de nieuwe eis. "Je moet je bij zo'n werkplan geen heel boekwerk voorstellen. Je zet samen even de afspraken op papier met de planning er bij en het is klaar. Voor ons als aannemers is verder een belangrijke verandering dat we voortaan zelf de certificeerder mogen uitzoeken. Mijn bedrijf bijvoorbeeld heeft nogal wat certificaten die voor een deel hetzelfde beoordelen. Voor al die certificaten komt iemand langs die vaak hetzelfde komt controleren als zijn collega. Nu kunnen we zelf een certificerende instantie vragen die dan meteen ook voor de andere certificaten kan controleren. Dat werkt veel efficiënter natuurlijk." Nog efficiënter is het natuurlijk om een aantal van die keurmerken samen te voegen. Is daar wel eens over nagedacht? Jazeker, maar hoewel er overlap en raakvlakken zijn met bijvoorbeeld VCA, Groenkeur, FSC, ISO, heeft de ErBo eigen eisen die specifiek zijn voor de bosaannemers. Weijtmans: "Als we het op deze manier kunnen oplossen, waarbij de controleur meteen meerdere certificaten doet, is het prima. Met de nieuwste aanpassingen is het een laagdrempelig certificaat voor boswerk en niet te duur."

Minor wordt major

Bovendien zijn de bosbouw-voorwaarden in de ErBo belangrijk om in het buitenland aan de slag te kunnen gaan. Bedrijven werken vaak ook in Duitsland of België en daar heeft de bosbouw een grotere schaal. De opdrachtgevers willen daar alleen echte bosbouwbedrijven hebben in het bos. Van den Akker: "Overigens zijn ook omwille van het werken in de buurlanden de straffen in de ErBo-regeling scherper geworden en meer gelijk getrokken met die landen. Niet voldoen aan de eisen werd in Nederland nog wel eens met een 'minor' bestraft. Binnen het stelsel van de ErBo kun je straffen krijgen als je niet aan de voorwaarden voldoet. Voor kleine overtredingen krijg je een minor, voor grote overtredingen een major. Een minor kun je nog goedmaken, met een major ben je het certificaat kwijt. Een aantal minor-overtredingen zijn major geworden en dat betekent dus dat bedrijven eerder hun certificaat kunnen verliezen dan voorheen. Tenminste: als ze zich niet aan de regels houden."<

redactie@vakbladnbl.nl

ErBo 2016 versus ErBo 2015

Per 1 januari zijn de eisen voor de ErBo-certificering veranderd. Een volledig overzicht staat op de website van de SKBNL. Hieronder enkele belangrijke veranderingen.

- 1 Voor opdrachten boven de 5000 euro is een werkplan verplicht. Dit werkplan bevat minimaal bij het vrijkomen van houtig materiaal:
 - De te oogsten hoeveelheid hout
 - Welk materieel/machines ingezet worden
 - Werktijden indien anders dan in de Algemene Voorwaarden
 - Welke blestekens/markeringstekens gebruikt zijn
 - Sortimenten, houtsoorten, andere relevante dimensies
 - Een kaart van het werkgebied
 - Beschikbare (transport)wegen, harvesterpaden en houtstapelplaatsen
 - Flora en Fauna check
 - Informatie over beschermde en blijvende elementen.
 - Eventuele extra interne regels/procedures van opdrachtgevers, voor zover dit expliciet en gespecificeerd wordt gevraagd en beschikbaar gesteld door opdrachtgevers.
 - Afwijkingen ten opzichte van eisen in Algemene Voorwaarden op het gebied van watergangen, greppels, wegen en paden.

Bij ander soortige werkzaamheden waarbij geen hout of biomassa vrijkomt bevat het werkplan minimaal:

- Omschrijving van de uit te voeren werkzaamheden
- Welk materieel/machines ingezet worden
- Werktijden indien anders dan in de Algemene Voorwaarden
- Een (digitale) kaart of adres van het werkgebied
- Flora en Fauna check

- Eventuele bijzonderheden waar rekening gehouden moet worden, bv. veiligheid (hoogspanningsmasten), wegafzettingen, etc.
 - Eventuele extra interne regels/procedures van opdrachtgevers voor zover dit expliciet en gespecificeerd wordt gevraagd en beschikbaar gesteld door opdrachtgevers
 - Afwijkingen ten opzichte van eisen in Algemene Voorwaarden op het gebied van watergangen, greppels, wegen en paden
- 2 Er moet een duidelijk overzicht zijn van wie waarvoor verantwoordelijk is binnen het bedrijf.
 - 3 Taalbelemmeringen moeten worden voorkomen. Het maakt niet uit hoe een bedrijf dat regelt, als er maar hoe dan ook te communiceren valt met de mensen in het veld.
 - 4 Bij de zorgplicht van werkgevers zijn specifieke bosbouwrisico's beschreven.
 - 5 Bijzondere omstandigheden (zoals gladheid, mist, onweer, vorst) brengen bijzondere risico's met zich mee. Daarom moeten voorafgaand aan het werk de specifieke veiligheidseisen worden doorgenomen.
 - 6 Machine eisen en machine onderhoud. Als er een gebrek wordt geconstateerd moet dit zo snel mogelijk gerepareerd worden.
 - 7 Veiligheidseisen gelden ook voor onderaannemers. De aannemer moet bij elk project werkplekinspecties uitvoeren, inclusief over het juiste gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen door de onderaannemer/zzp'er.
 - 8 ErBo vereist vakkundig werken. Deze eis is bedoeld om preventief onnodige beschadigingen en risico's te voorkomen. Beschadigingen en risico's kunnen ontstaan door verkeerd machine inzet, onkundig gebruik van machine of door onkundig opdrachtgeverschap. Door vooraf met elkaar in overleg te gaan, moeten zoveel mogelijk schade en risico's voorkomen worden. De machines zijn geschikt voor de uit te voeren werkzaamheden. Opdrachtnemer wordt geacht zo min mogelijk beschadigingen of risico's te creëren.

ErBo-contrôle bij een aannemer.

foto Hans van den Bos, Bosbeeld